

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 22 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,080 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 278 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่กับมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดสถานศึกษาที่สังกัด แบบสอบถามนี้เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ระดับความพึงพอใจของแบบสอบถามในตอนี่ 2 แบ่งเป็น 5 ระดับคุณภาพตามหลักการของลิเคอร์ท (Likert, 1961 : 123) ซึ่งได้กำหนดน้ำหนักแต่ละระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายผลการวิจัยโดยค่าเฉลี่ย (Mean) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีภาวะผู้นำในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีลำดับการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสาร ตำรา วารสาร และผลงานวิจัยต่าง ๆ ตามตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการและประสิทธิภาพการสอนแต่ละด้าน นิยามการปฏิบัติของตัวแปรแต่ละตัว
2. นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารสร้างเป็นข้อคำถามรายด้านของภาวะผู้นำของผู้บริหาร
3. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมเพื่อขอคำชี้แนะ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง และการใช้ภาษาให้ครอบคลุมรายละเอียดในแต่ละด้าน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหาร 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลและประเมินผล 1 ท่าน

สำหรับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหานั้น ผู้วิจัยได้นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (ค่า IOC) และกำหนดคะแนนจากการพิจารณาค่า IOC ของแต่ละข้อคำถามจะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป ถ้าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.05 ข้อคำถามนั้นจะต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้คะแนนจากการพิจารณา คือ

- +1 ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้
 - 0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้
 - 1 ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้
5. คำนวณหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเนื้อหาที่ต้องการศึกษา โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเนื้อหาที่ต้องการศึกษา
 R แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบสอบถามที่มีการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 ทุกข้อซึ่งสูงพอในการทำวิจัยครั้งนี้

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและนำข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้เพื่อหาความเชื่อมั่นกับกลุ่มครูผู้สอน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ซึ่งได้ผลค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

7. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัยรวมข้อคำถามตอนที่ 2 มีจำนวนทั้งสิ้น 54 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองการทำการค้นคว้าอิสระจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และนำเสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้ครูผู้สอนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยนำแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือให้ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกแบบสอบถามให้เรียบร้อย และอีกส่วนได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ซึ่งรวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งสิ้น 277 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.64 แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาจัดระบบข้อมูลลงรหัสด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐานและทดสอบสมมติฐานโดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดชุมพร
 - 1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามจากการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติพื้นฐาน
 - 2.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปรโดยใช้ t-test และ F-test เมื่อมีความแตกต่างโดยทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé)